

مسابقه نهج البلاغه " همراه با نور ولایت ۸ "

حکمت های ۲۴۱ تا ۲۸۰ نهج البلاغه (ترجمه محمد دشتی)

- ❖ زمان برگزاری مسابقه : دوشنبه ۱۱ تیر ماه ۱۴۰۳ از ساعت ۲۱ الی ۲۲ شب
- ❖ نحوه شرکت در مسابقه : در روز دوشنبه ۱۱ تیر ماه ۱۴۰۳ از ساعت ۲۱ الی ۲۲ شب به آدرس <https://digiform.ir/nv> وارد شده و ضمن ثبت مشخصات خود به ۲۰ سوال تستی پاسخ دهید
- ❖ نتیجه مسابقه حداکثر تا پایان تیر ماه از طریق همین آدرس و یا کانال اداره تبلیغات اسلامی ملایر در پیامرسان ایستا به آدرس ذیل اعلام می گردد
لینک <https://eitaa.com/tableghatmalayer>

هدایای مسابقه

نفر سوم : دو میلیون ریال

نفر دوم : سه میلیون ریال

نفر اول : پنج میلیون ریال

نفر چهارم تا بیستم : یک میلیون ریال

❖ حکمت ۲۸۱ : برتری عقل از مشاهده چشم (علمی)

وَقَالَ [عليه السلام] لَيْسَتْ الرُّوْيَةُ كَالْمُعَايَنَةِ مَعَ الْإِبْصَارِ فَقَدْ تَكْذِبُ الْعُيُونُ أَهْلَهَا وَ لَا يَغْشُ الْعَقْلُ مَنْ اسْتَنْصَحَهُ .

و درود خدا بر او، فرمود: اندیشیدن همانند دیدن نیست، زیرا گاهی چشم ها دروغ می نمایند ، اما آن کس که از عقل نصیحت خواهد به او خیانت نمی کند.

❖ حکمت ۲۸۲ : غرور ، آفت پندپذیری (اخلاقی)

وَقَالَ [عليه السلام] بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ الْمَوْعِظَةِ حِجَابٌ مِنَ الْغِرَّةِ .

و درود خدا بر او ، فرمود: میان شما و پندپذیری ، پرده ای از غرور و خود خواهی وجود دارد.

❖ حکمت ۲۸۳ : علل سقوط جامعه (اجتماعی، سیاسی)

وَقَالَ [عليه السلام] جَاهِلُكُمْ مُرْدَادٌ وَ عَالِمُكُمْ مُسَوِّفٌ .

و درود خدا بر او ، فرمود: جاهلان شما پُر تلاش، و اگاهان شما تن پرور و کوتاهی ورزند!

✚ حکمت ۲۸۴ : دانش ، نابود کننده عُذرها (اخلاقی، علمی)

وَقَالَ [عليه السلام] قَطَعَ الْعِلْمُ عُذْرَ الْمُتَعَلِّلِينَ .

و درود خدا بر او ، فرمود: دانش، راه عذر تراشی را بر بهانه جویان بسته است.

✚ حکمت ۲۸۵ : ضرورت استفاده از فرصت ها (اخلاقی)

وَقَالَ [عليه السلام] كُلُّ مُعَاجِلٍ يَسْأَلُ الْإِنْظَارَ وَ كُلُّ مُؤَجَّلٍ يَتَعَلَّلُ بِالتَّسْوِيفِ .

درود خدا بر او ، فرمود: آنان که وقتشان پایان یافته خواستار مهلتند ، و آنان که مهلت دارند کوتاهی می ورزند!

✚ حکمت ۲۸۶ : سرانجام خوشی ها (سیاسی، اجتماعی)

وَقَالَ [عليه السلام] مَا قَالَ النَّاسُ لِشَيْءٍ طُوبَى لَهُ إِلَّا وَ قَدْ خَبَأَ لَهُ الدَّهْرُ يَوْمَ سَوْءٍ .

و درود خدا بر او ، فرمود: مردم چیزی را نگفتند خوش باد، جز آن که روزگار، روز بدی را برای او تدارک دید.

✚ حکمت ۲۸۷ : مشکل درک قضا و قدر (اعتقادی)

وَسُئِلَ عَنِ الْقَدْرِ فَقَالَ طَرِيقُ مُظْلِمٍ فَلَا تَسْلُكُوهُ وَ بَحْرٌ عَمِيقٌ فَلَا تَلْجُوهُ وَ سِرٌّ اللَّهِ فَلَا تَتَكَلَّفُوهُ .

و درود خدا بر او، فرمود: (از قَدْر پرسیدند، پاسخ داد:)

راهی است تاریک ، آن را می پیمائید ، و دریایی است ژرف ، وارد آن نشوید ، و رازی است خدایی ، خود را به زحمت نیندازید.

✚ حکمت ۲۸۸ : جُهَل و خواری (علمی)

وَقَالَ [عليه السلام] إِذَا أَرْدَلَ اللَّهُ عَبْدًا حَظَرَ عَلَيْهِ الْعِلْمُ .

و درود خدا بر او، فرمود: هرگاه خدا بخواهد بنده ای را خوار کند ، دانش را از او دور سازد.

✚ حکمت ۲۸۹ : الگوی کامل انسانیت (اخلاقی، اجتماعی، تربیتی)

وَقَالَ [عليه السلام] كَانَ لِي فِيْمَا مَضَى أَخٌ فِي اللَّهِ وَ كَانَ يُعْظِمُهُ فِي عَيْنِي صَغَرُ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ وَ كَانَ خَارِجاً مِنْ سُلْطَانِ بَطْنِهِ فَلَا يَشْتَهِي مَا لَا يَجِدُ وَ لَا يُكْثِرُ إِذَا وَجَدَ وَ كَانَ أَكْثَرَ دَهْرِهِ صَامِتاً فَإِنْ قَالَ بَدَّ الْقَائِلِينَ وَ نَقَعَ غَلِيلَ السَّائِلِينَ وَ كَانَ ضَعِيفاً مُسْتَضْعَفاً فَإِنْ جَاءَ الْجِدُّ فَهُوَ كَيْثُ غَابَ وَ صِلٌ وَادٍ لَا يُدْلِي بِحُجَّتِهِ حَتَّى يَأْتِيَ قَاضِياً وَ كَانَ لَا يُلُومُ أَحَدًا عَلَى مَا يَجِدُ الْعُذْرَ فِي مِثْلِهِ حَتَّى يَسْمَعَ اعْتِذَارَهُ وَ كَانَ لَا يَشْكُو وَجَعاً إِلَّا عِنْدَ بُرْئِهِ وَ كَانَ يَقُولُ مَا يَفْعَلُ وَ لَا يَقُولُ مَا لَا يَفْعَلُ وَ كَانَ إِذَا غَلِبَ عَلَى

الْكَلَامِ لَمْ يُغْلَبْ عَلَى السُّكُوتِ وَ كَانَ عَلَى مَا يَسْمَعُ أَحْرَصَ مِنْهُ عَلَى أَنْ يَتَكَلَّمَ وَ كَانَ إِذَا بَدَّهَهُ أَمْرَانِ يَنْظُرُ أَيُّهُمَا أَقْرَبُ إِلَى الْهَوَىٰ فَيُخَالِفُهُ فَعَلَيْكُمْ بِهِذِهِ الْخُلَاقِي فَالزَّمُّوْهَا وَ تَنَافَسُوا فِيْهَا فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِيعُوْهَا فَاعْلَمُوا أَنَّ أَخْذَ الْقَلِيلِ خَيْرٌ مِنْ تَرْكِ الْكَثِيرِ

و درود خدا بر او ، فرمود: در گذشته برادری دینی داشتم که در چشم من بزرگ مقدار بود، چون دنیای حرام در چشم او بی ارزش می نمود، و از شم بارگی دور بود، پس آنچه را نمی یافت آرزو نمی کرد، و آنچه را می یافت زیاده روی نداشت، در بیشتر عمرش ساکت بود، اما گاهی که لب به سخن می گشود بر دیگر سخنوران برتری داشت، و تشنگی پرسش کنندگان را فرو می نشاند به ظاهر ناتوان و مستضعف می نمود، اما در بر خورد جدی چونان شیر بیشه می خروشید، یا چون مار بیابانی به حرکت در می آمد . تا پیش قاضی نمی رفت دلیلی مطرح نمی کرد، و کسی را عذری داشت سرزنش نمی کرد، تا آن عذر او را می شنید، از درد شکوه نمی کرد، نگر پس از تندرسی و بهبودی، آنچه عمل می کرد می گفت، و بدآنچه عمل نمی کرد چیزی نمی گفت، اگر در سخن گفتن بر او پیشی می گرفتند در سکوت مغلوب نمی گردید. و بر شنیدن بشتر از سخن گفتن حریص بود. اگر بر سر دو راهی دو کار قرار می گرفت ، می اندیشید که کدام یک با خواسته نفس نزدیک تر است با آن مخالفت می کرد، پس بر شما باد روی آوردن بهاین گونه از ارزش های اخلاقی، و با یکدیگر در کسب آن ها رقابت کنید، و ارگ نتوانستید ، بدانید که به دست آوردن برخی از آن ارزش های اخلاقی بهتر از رها کردن همه آن هاست.

✚ حکمت ۲۹۰ : مسؤولیت نعمت ها (اخلاقی، اعتقادی)

وَ قَالَ [عليه السلام] لَوْ لَمْ يَتَوَعَّدِ اللَّهُ عَلَى مَعْصِيَتِهِ لَكَانَ يَجِبُ أَلَّا يُعْصَى شُكْرًا لِنِعْمِهِ .

و درود خدا بر او، فرمود: اگر خدا بر گناهان وعده عذاب هم نمی داد ، لازم بود به خاطر سپاسگزاری از نعمت هایش نافرمانی نشود.

✚ حکمت ۲۹۱ : روش تسلیت گفتن (اخلاقی، اجتماعی)

وَ قَالَ [عليه السلام] وَقَدْ عَزَى الْأَشْعَثُ بْنُ قَيْسٍ عَنِ ابْنِ لَهُ
يَا أَشْعَثُ إِنْ تَحْزَنُ عَلَى ابْنِكَ فَقَدْ اسْتَحَقَّتْ مِنْكَ ذَلِكَ الرَّحِمُ وَإِنْ تَصْبِرْ فِيَّ اللَّهُ مِنْ كُلِّ مُصِيبَةٍ خَلْفُ يَا أَشْعَثُ إِنْ صَبَرْتَ جَرَى عَلَيْكَ الْقَدَرُ وَ أَنْتَ مَأْجُورٌ وَ إِنْ جَزَعْتَ جَرَى عَلَيْكَ الْقَدَرُ وَ أَنْتَ مَازُورٌ يَا أَشْعَثُ ابْنُكَ سَرَّكَ وَ هُوَ بَلَاءٌ وَ فِتْنَةٌ وَ حَزَنُكَ وَ هُوَ ثَوَابٌ وَ رَحْمَةٌ

و درود خدا بر او ، فرمود: (جهت تسلیت گفتن به اشعث بن قیس در مرگ فرزندش)
ای اشعث ! اگر برای پسرت اندوهناکی ، به خاطر پیوند خویشاوندی سزاواری، اما اگر شکیا باشی هر مصیبتی را نزد خدا پاداشی است. ای اشعث ! اگر شکیا باشی تقدیر الهی بر تو جاری می شود و تو پاداش داده خواهی شد و اگر بی تابی کنی نیز تقدیر الهی بر تو جاری می شود و تو گناهکاری . ای اشعث ! پسرت تو را شاد می ساخت و برای تو گرفتاری و آزمایش بود، و مرگ او تو را اندوهگین کرد در حالی که برای تو پاداش و رحمت است.

✚ حکمت ۲۹۲: عزای پیامبر (ص) و بی تابى ها (اعتقادى)

وَقَالَ ع عَلَى قَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ ص سَاعَةً دَفِنِهِ
إِنَّ الصَّبْرَ لَجَمِيلٌ إِلَّا عَنْكَ وَإِنَّ الْجَزَعَ لَقَبِيحٌ إِلَّا عَلَيْكَ وَإِنَّ الْمُصَابَ بِكَ لَجَلِيلٌ وَإِنَّهُ قَبْلَكَ وَبَعْدَكَ لَجَلَلٌ

و درود خدا بر او، فرمود: (به هنگام دفن رسول خدا ص)
همانا شکیبایی نیکوست جز در غم از دست دادنت، و بی تابى نا پسند است، جز در اندوه مرگ تو، مصیبت تو بزرگ، و
مصیبت های پیش از تو و پس از تو نا چیزند.

✚ حکمت ۲۹۳: دوستی با احق، هرگز! (اخلاقى، اجتماعى)

وَقَالَ [عليه السلام] لَا تَصْحَبِ الْمَائِقَ فَإِنَّهُ يُزَيِّنُ لَكَ فِعْلَهُ وَ يُوَدُّ أَنْ تَكُونَ مِثْلَهُ
و درود خدا بر او، فرمود: همنشین بی خرد مباش، که کار زشت را زیبا جلوه داده، دوست دارد تو همانند او باشی.

✚ حکمت ۲۹۴: فاصله میان شرق و غرب (علمی)

وَقَدْ سُئِلَ عَنْ مَسَافَةِ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ فَقَالَ ع مَسِيرَةُ يَوْمٍ لِلشَّمْسِ .
و درود خدا بر او، فرمود: (از فاصله میان مشرق و مغرب پرسیدند، فرمود:) به اندازه یک روز حرکت خورشید.

✚ حکمت ۲۹۵: شناخت دوستان و دشمنان (اخلاقى، اجتماعى، سیاسى)

وَقَالَ [عليه السلام] أَصْدِقَاؤُكَ ثَلَاثَةٌ وَ أَعْدَاؤُكَ ثَلَاثَةٌ فَأَصْدِقَاؤُكَ صَدِيقُكَ وَ صَدِيقُكَ صَدِيقُكَ وَ عَدُوُّكَ عَدُوُّكَ وَ أَعْدَاؤُكَ
عَدُوُّكَ وَ عَدُوُّكَ صَدِيقُكَ وَ صَدِيقُكَ عَدُوُّكَ .
و درود خدا بر او، فرمود: دوستان تو سه گروهند، و دشمنان تو نیز سه دسته اند؛ اما دوستان: دوست تو و دوست دوست
تو، و دشمن دشمن تو است، و اما دشمنانت: دشمن تو، و دشمن دوست تو، و دوست دشمن تو است.

✚ حکمت ۲۹۶: پرهیز از دشمنی ها (اخلاقى)

وَقَالَ [عليه السلام] لِرَجُلٍ رَأَاهُ يَسْعَى عَلَى عَدُوٍّ لَهُ بِمَا فِيهِ إِضْرَارٌ بِنَفْسِهِ إِنَّمَا أَنْتَ كَالطَّاعِنِ نَفْسَهُ لِيَقْتُلَ رِدْفَهُ .
و درود خدا بر او، فرمود: (شخصی را دید که چنان بر ضد دشمنش می کوشید که به خود زیان می رسانید، فرمود:) تو
مانند کسی هستی که نیزه در بدن خود فرو برد تا دیگری را که در کنار اوست بکشد!

✚ حکمت ۲۹۷: ضرورت عبرت گرفتن (اخلاقى، اجتماعى)

وَقَالَ [عليه السلام] مَا أَكْثَرَ الْعِبرَ وَ أَقَلَّ الْإِغْتِيَارَ .

و درود خدا بر او ، فرمود: عبرت ها چقدر فراوانند و عبرت پذیران چه اندک

✚ حکمت ۲۹۸ : اعتدال در دشمنی ها

وَقَالَ [عليه السلام] مَنْ بَالَغَ فِي الْخُصُومَةِ أَثِمَ وَمَنْ قَصَرَ فِيهَا ظَلِمَ وَلَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَتَّقِيَ اللَّهَ مَنْ خَاصَمَ .

و درود خدا بر او ، فرمود: کسی که در دشمنی زیاده روی کند گناهکار ، و آن کس که در دشمنی کوتاهی کند ستمکار است، و هر کس که بی دلیل دشمنی کند نمی تواند با تقوا باشد!

✚ حکمت ۲۹۹ : نماز در نگرانی ها (اعتقادی)

وَقَالَ [عليه السلام] مَا أَهَمَّنِي ذَنْبٌ أُمِهِلْتُ بَعْدَهُ حَتَّى أُصَلِّيَ رَكَعَتَيْنِ وَأَسْأَلَ اللَّهَ الْعَافِيَةَ .

و درود خدا بر او ، فرمود: آنچه که بین من و خدا ناروا است اگر انجام دهم و مهلت دو رکعت نماز داشته باشم که خدا عافیت طلبم، مرا اندوهگین نخواهد ساخت.

✚ حکمت ۳۰۰ : شگفتی روزی بندگان (اعتقادی)

وَسُئِلَ [عليه السلام] كَيْفَ يُحَاسِبُ اللَّهُ الْخَلْقَ عَلَى كَثْرَتِهِمْ فَقَالَ [عليه السلام] كَمَا يَرْزُقُهُمْ عَلَى كَثْرَتِهِمْ فَقِيلَ كَيْفَ يُحَاسِبُهُمْ وَلَا يَرَوْنَهُ فَقَالَ [عليه السلام] كَمَا يَرْزُقُهُمْ وَلَا يَرَوْنَهُ .

و درود خدا بر او ، فرمود: (از امام پرسیدند چگونه خدا با فراوانی انسان ها به حسابشان رسیدگی می کند؟ آن چنان که با فراوانی آنان روزیشان می دهد!) (و باز پرسیدند چگونه به حساب انسان ها رسیدگی می کند که او را نمی بینند، فرمود) همان گونه که آنان را روزی می دهد و او را نمی بینند.

✚ حکمت ۳۰۱ : احتیاط در فرستادن پیک ها و نامه ها (اجتماعی، سیاسی)

وَقَالَ [عليه السلام] رَسُولُكَ تَرْجُمَانُ عَقْلِكَ وَكِتَابُكَ أَبْلَغُ مَا يَنْطِقُ عَنْكَ .

و درود خدا بر او ، فرمود: فرستاده تو بیانگر میزان عقل تو ، و نامه تو گویاترین سخنگوی تو است!

✚ حکمت ۳۰۲ : نیاز انسان به دعا (معنوی)

وَقَالَ [عليه السلام] مَا الْمُبْتَلَى الَّذِي قَدْ اشْتَدَّ بِهِ الْبَلَاءُ بِأَحْوَجَ إِلَى الدُّعَاءِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ الْبَلَاءُ .

و درود خدا بر او ، فرمود: آن کس که به شدت گرفتار دردی است نیازش به دعا بیشتر از تندرستی است که از بلا در امان است نمی باشد.

✚ حکمت ۳۰۳ : ارزش دنیا دوستی (اخلاقی، تربیتی)

وَقَالَ [عليه السلام] النَّاسُ أَبْنَاءُ الدُّنْيَا وَ لَا يَلَامُ الرَّجُلُ عَلَى حُبِّ أُمِّهِ .

و درود خدا بر او ، فرمود: مردم فرزندان دنیا هستند و هیچ کس را بر دوستی مادرش نمی توان سرزنش کرد.

✚ حکمت ۳۰۴ : ضرورت پاسخ دادن به درخواست ها (اخلاقی، اقتصادی)

وَقَالَ [عليه السلام] إِنَّ الْمُسْكِينَ رَسُولُ اللَّهِ فَمَنْ مَنَعَهُ فَقَدْ مَنَعَ اللَّهَ وَ مَنْ أَعْطَاهُ فَقَدْ أَعْطَى اللَّهَ .

و درود خدا بر او ، فرمود: نیازمندی که به تو روی آورده فرستاده خداست ، کسی که از یاری او دریغ کرده، از خدا دریغ کرده، و آن کس که به او بخشش کند، به خدا بخشیده است.

✚ حکمت ۳۰۵ : غیرتمندی و ترک زنا (اخلاقی، اجتماعی)

وَقَالَ [عليه السلام] مَا زَنَى غَيُورٌ قَطُّ .

و درود خدا بر او ، فرمود: غیرتمند هرگز زنا نمی کند.

✚ حکمت ۳۰۶ : نگهدارندگی اجل (اعتقادی)

وَقَالَ [عليه السلام] كَفَى بِالْأَجَلِ حَارِسًا .

و درود خدا بر او ، فرمود: اجل ، نگهبان خوبی است

✚ حکمت ۳۰۷ : مشکل مال غارت شده (اقتصادی)

وَقَالَ [عليه السلام] يَنَامُ الرَّجُلُ عَلَى الثُّكْلِ وَ لَا يَنَامُ عَلَى الْحَرْبِ .

قال الرضى و معنى ذلك أنه يصبر على قتل الأولاد و لا يصبر على سلب الأموال .

و درود خدا بر او ، فرمود: آدم داغدار می خوابد، اما کسی که مالش غارت شده نمی خوابد.
می گویم: (معنای سخن امام، این است که انسان بر کشته شدن فرزندان بردباری می کند اما در غارت ربه شده شدن اموال بردبار نیست).

✚ حکمت ۳۰۸ : ره آورد دوستی پدران (اخلاقی، اجتماعی)

وَقَالَ [عليه السلام] مَوَدَّةُ الْأَبَاءِ قَرَابَةُ بَيْنَ الْأَبْنَاءِ وَ الْقَرَابَةُ إِلَى الْمَوَدَّةِ أَحْوَجُ مِنَ الْمَوَدَّةِ إِلَى الْقَرَابَةِ .

و درود خدا بر او ، فرمود: دوستی میان پدران ، سبب خویشاوندی فرزندان است. خویشاوندی به دوستی نیازمندتر است از دوستی به خویشاوندی.

✚ حکمت ۳۰۹ : ارزش گمان مؤمن (اخلاقی، معنوی)

وَقَالَ [عليه السلام] اتَّقُوا ظُنُونِ الْمُؤْمِنِينَ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ الْحَقَّ عَلَى أَلْسِنَتِهِمْ .

و درود خدا بر او ، فرمود: از گمان مؤمنان بپرهیزید که خدا حق را بر زبان آنان قرار داده است.

✚ حکمت ۳۱۰ : ضرورت اطمینان به وعده های الهی (اعتقادی)

وَقَالَ [عليه السلام] لَا يَصْدُقُ إِيْمَانُ عَبْدٍ حَتَّى يَكُونَ بِمَا فِي يَدِ اللَّهِ أَوْثَقَ مِنْهُ بِمَا فِي يَدِهِ .

و درود خدا بر او، فرمود: ایمان بنده ای درست نباشد جز آن که اعتماد او به آنچه در دست خداست بیشتر از آن باشد که در دست اوست.

✚ حکمت ۳۱۱ : نفرین امام [عليه السلام] (اعتقادی)

وَقَالَ [عليه السلام] لَأَنْسِ بْنِ مَالِكٍ وَ قَدْ كَانَ بَعَثَهُ إِلَى طَلْحَةَ وَ الزُّبَيْرِ لَمَّا جَاءَ إِلَى الْبَصْرَةِ يُذَكِّرُهُمَا شَيْئًا مِمَّا سَمِعَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ص فِي مَعْنَاهُمَا فَلَوَى عَنْ ذَلِكَ فَرَجَعَ إِلَيْهِ فَقَالَ إِنِّي أَنْسَيْتُ ذَلِكَ الْأَمْرَ فَقَالَ عَ إِنَّ كُنْتَ كَاذِبًا فَضَرَبَكَ اللَّهُ بِهَا بَيْضَاءَ لَامِعَةٍ لَا تُوَارِيهَا الْعِمَامَةُ .

قال الرضى يعنى البرص فأصاب أنسا هذا الداء فيما بعد فى وجهه فكان لا يرى إلا مبرقا .

و درود خدا بر او، فرمود: (چون به شهر بصره رسید خواست انس بن مالک را به سو طلحه و زبیر بفرستد تا آنچه از پیامبر (ص) دربارهٔ آنان شنیده ، یادشان آورد، انس ، سرباز زد و گفت من آن سخن پیامبر (ص) را فراموش کردم، فرمود) اگر دروغ می گویی خداوند تو را به بیماری بُرُص (سفیدی روشن) دچار کند که عمامه آن را نپوشاند، (پس از نفرین امام ، انس به بیمار برص در سر و صورت دچار شد ، که همواره نقاب می زد).

✚ حکمت ۳۱۲ : روانشناسی عبادات (علمی، عبادی)

وَقَالَ [عليه السلام] إِنَّ لِلْقُلُوبِ إِقْبَالَ وَ إِدْبَارًا فَإِذَا أَقْبَلَتْ فَاحْمِلُوهَا عَلَى النَّوَافِلِ وَ إِذَا أَدْبَرَتْ فَاقْتَصِرُوا بِهَا عَلَى الْفَرَائِضِ .

و درود خدا بر او ، فرمود: دل ها را روی آوردن و نشاط ، و پشت کردن و فراری است؛ پس آنگاه که نشاط دارند آن را بر انجام مستحبات وا دارید ، و آنگاه که پشت کرده بی نشاط است، به انجام واجبات قناعت کنید.

✚ حکمت ۳۱۳ : جامعیت قرآن (علمی)

وَقَالَ [عليه السلام] وَ فِي الْقُرْآنِ نَبَأٌ مَا قَبْلَكُمْ وَ خَبَرٌ مَا بَعْدَكُمْ وَ حُكْمٌ مَا بَيْنَكُمْ .

و درود خدا بر او ، فرمود: در قرآن اخبار گذشته گاه ، و آیندگان ، و احکام مورد نیاز زندگی تان وجود دارد.

✚ حکمت ۳۱۴ : روش برخورد با متجاوز (اخلاقی، سیاسی)

وَقَالَ [عليه السلام] رُدُّوا الْحَجَرَ مِنْ حَيْثُ جَاءَ فَإِنَّ الشَّرَّ لَا يَدْفَعُهُ إِلَّا الشَّرُّ .

و درود خدا بر او ، فرمود: سنگ را از همان جایی که دشمن پرت کرده ، باز گردانید ، که شر را جز شر پاسخی نیست.

✚ حکمت ۳۱۵ : روش نویسندگی (علمی، هنری)

وَقَالَ [عليه السلام] لِكَاتِبِهِ عُبَيْدُ اللَّهِ بْنِ أَبِي رَافِعٍ أَلْقِ دَوَاتَكَ وَ أَطِلْ جِلْفَةَ قَلَمِكَ وَ فَرِّجْ بَيْنَ السُّطُورِ وَ قَرِّمِطْ بَيْنَ الْحُرُوفِ فَإِنَّ ذَلِكَ أَجْدَرُ بِصَبَاحَةِ الْخَطِّ .

و درود خدا بر او ، فرمود: (به نویسنده خود عبدالله بن ابی رافع دستور داد) در دوات، لایقه بینداز ، نوک قلم را بلند بگیر، میان سطرها فاصله بگذار، و حروف را نزدیک به یکدیگر بنویس ، که این شیوه برای زیبایی خط بهتر است.

✚ حکمت ۳۱۶ : پیشوای مؤمنان و تبهکاران (اقتصادی، اعتقادی)

وَقَالَ [عليه السلام] أَنَا يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمَالُ يَعْسُوبُ الْفَجَّارِ
قال الرضى و معنى ذلك أن المؤمنين يتبعوننى و الفجار يتبعون المال كما تتبع النحل يعسوبها و هو رئيسها

و درود خدا بر او ، فرمود: من پیشوای مؤمنان ، و مال ، پیشوای تبهکاران است.
می گویم: (معنای سخن امام ، این است که مؤمنان از من پیروی می کنند و بدکاران پیرو مال می باشند آنگونه که زنبورانِ عسل از رئیس خود اطاعت می کنند)

✚ حکمت ۳۱۷ : اختلاف مسلمین و انحراف یهودیان (اعتقادی، سیاسی)

وَقَالَ لَهُ بَعْضُ الْيَهُودِ مَا دَفَنْتُمْ نَبِيِّكُمْ حَتَّى اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ فَقَالَ [عليه السلام] لَهُ إِنَّمَا اخْتَلَفْنَا عَنْهُ لَا فِيهِ وَ لَكِنَّكُمْ مَا جَفَّتْ أَرْجُلُكُمْ مِنَ الْبَحْرِ حَتَّى قُلْتُمْ لِنَبِيِّكُمْ اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ .

و درود خدا بر او ، فرمود: (شخصی یهودی ، به امام گفت: هنوز پیامبران را دفن نکرده، درباره اش اختلاف کردید، امام فرمود:)

ما درباره آنچه که از او رسیده اختلاف کردیم، نه در خود او ؛ اما شما یهودیان ، هنوز پای شما پس از نجات از دریای نیل خشک نشده بود که به پیامبران گفتید: " برای ما خدایی بساز، چنانکه بت پرستان خدایی دارند!" و پیامبر شما گفت: " شما مردمی نادانید."

✚ حکمت ۳۱۸ : قاطعیت در مبارزات (سیاسی، نظامی)

وَقِيلَ لَهُ بِأَيِّ شَيْءٍ غَلَبْتَ الْأَقْرَانَ فَقَالَ [عليه السلام] مَا لَقِيتُ رَجُلًا إِلَّا أَعَانَنِي عَلَى نَفْسِهِ .
قال الرضى يومئذٍ بذلك إلى تمكن هيئته فى القلوب .

و درود خدا بر او ، فرمود: (از امام پرسیدند: با کدام نیرو بر حریفان خود پیروز شدی؟ فرمود)
کسی را ندیدم جز آن که مرا در شکست خود یاری می داد!
می گویم: (امام به این نکته اشاره کرد که هیبت و ترس مولایمان در دلها جای می گرفت).

✚ حکمت ۳۱۹ : ره آورد شوم تهیدستی (اقتصادی)

و قَالَ [عليه السلام] لِابْنِهِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَنَفِيَّةِ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكَ الْفَقْرَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنْهُ فَإِنَّ الْفَقْرَ مَنْقَصَةٌ لِلدِّينِ
مَذْهَبَةٌ لِلْعَقْلِ دَاعِيَةٌ لِلْمَقْتِ .

و درود خدا بر او ، فرمود: (به پسرش محمد حنفیه سفارش کرد) ای فرزند! من از تهیدستی بر تو هراسناکم ، از فقر به خدا
پناه ببر ، که همانا فقر ، دین انسان را ناقص ، و عقل را سرگردان ، و عامل دشمنی است.

✚ حکمت ۳۲۰ : روش صحیح پرستیدن (علمی)

و قَالَ [عليه السلام] لِسَائِلٍ سَأَلَهُ عَنْ مُغْضِلِهِ سَلْ تَفْقَهَا وَ لَا تَسْأَلْ تَعْنَتًا فَإِنَّ الْجَاهِلَ الْمُتَعَلِّمَ شَبِيهُ بِالْعَالِمِ وَ إِنَّ الْعَالِمَ
الْمُتَعَسِّفَ شَبِيهُ بِالْجَاهِلِ الْمُتَعَنِّتِ .

و درود خدا بر او ، فرمود: (شخصی مسئله پیچیده ای سؤال کرد، فرمود:) برای فهمیدن بپرس ، به برای آزار دادن ؛ که
نادان آموزش گیرنده، همانند داناست، و همانا دانای بی انصاف چون نادان بهانه جو است!.

کانون قرآن اداره تبلیغات اسلامی ملایر

بنیاد نهج البلاغه شهرستان ملایر